

Pirkanmaan
hyvinvointialue

PIRKANMAAN
PELASTUSLAITOS

PIRKANMAAN HYVINVOINTIALUEEN PELASTUSPALVELUIDEN TURVALLISUUSVIESTINTÄSUUNNITELMA 2024

Sisällys

1. JOHDANTO	3
2. TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUTTAMINEN.....	5
2.1 Turvallisuuskoulutus.....	5
2.1.1. Lapset ja nuoret	6
2.1.2. Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstö.....	7
2.1.3. Maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat	7
2.2 Asumisen paloturvallisuus.....	7
2.3 Muut turvallisuuskoulutukset.....	7
2.4 Turvallisuusvuorovaikutus.....	8
2.5 Yleisötapahtumat ja -tilaisuudet.....	8
2.6 Sosiaalinen media, verkkosivut ja mediaviestintä	8
2.7 Pelastustoimen ja ensihoidon esittelyt ja Tampereen palomuseo.....	9
2.8 Turvallisuusneuvonta.....	9
3. TURVALLISUUSVIESTINNÄN TAVOITTEET	10
3.1 Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024	10
4. TURVALLISUUSVIESTINNÄN RAPORTOINTI JA SEURANTA	11
5. VALMIUSSUUNNITELMA.....	11
6. TURVALLISUUSVIESTINNÄN PAINOPISTEET JA KEHITTÄMINEN	12
7. LIITTEET	14
7.1 Liite 1: Turvallisuusviestinnän vuosikello	14

1. JOHDANTO

Turvallisuusviestintä on olennainen osa pelastuslaitosten tekemää onnettomuuksien ehkäisytyötä. Sen tarkoituksena on onnettomuuksien ehkäiseminen, oikeiden toimintatapojen opettaminen sekä hyvän turvallisuuskulttuurin edistäminen.

Turvallisuusviestintä tähtää asenteiden muuttamiseen, millä saadaan pysyviä muutoksia ihmisten turvallisuuskulttuurissa. Tavoitteena on saada jokainen ottamaan vastuu omasta turvallisuudestaan sekä huolehtimaan läheistensä ja lähiympäristönsä turvallisuudesta. Pirkanmaan hyvinvointialue pyrkii strategiassaan lisäämään asukkaiden ja henkilöstön turvallisuuden tunnetta. Pelastuslaitoksen turvallisuusviestintä vahvistaa osaltaan tätä tavoitetta ja on osa alueellista turvallisuusviestinnän kokonaisuutta. Pirkanmaan hyvinvointialueen strategian toimeenpanossa eräs alatavoite on myös turvallisuuden tuominen vahvemmin osaksi hyvinvointialueen brändiä. Näkyvä ja vaikuttava turvallisuusviestintä tukee tätä tavoitetta luontevalla tavalla.

Pelastuslain 27 §:n mukaisesti pelastuslaitoksen tulee huolehtia alueellaan pelastustoimelle kuuluvasta ohjauksesta, neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä hyvinvointialueen päätöksen mukaisesti. Tavoitteena on tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäiseminen ja varautuminen onnettomuuksien torjuntaan sekä asianmukaiseen toimintaan onnettomuus- ja vaaratilanteissa sekä onnettomuuksien seurausten rajoittamisessa. Turvallisuusviestinnän suunnittelun perusteena toimivat sisäministeriön pelastustoimen viestinnän linjaukset, jotka on päivitetty vuoden 2024 alussa. Viestinnässä pyritään rakentamaan luottamusta entistä vuorovaikutteisemmalla, monikanavaisemmalla ja yhdenvertaisemmalla viestinnällä.

Pirkanmaan hyvinvointialueella pelastuspalveluiden palvelulinja vastaa sekä pelastustoimen että ensihoitopalveluiden laissa määriteltyjen tehtävien järjestämisestä. Sosiaali- ja terveysministeriön asetus ensihoitopalvelusta ohjaa ensihoitopalvelun tehtäväksi alueen väestön neuvonnan ja tiedottamisen ensihoitopalveluun kuuluvissa asioissa. Ensihoitopalvelun neuvontaveloitetta suoritetaan turvallisuusviestinnässä etenkin verkkoviestinnässä ja yleisötapahtumien yhteydessä (kts. turvallisuusvuorovaikutus).

Pirkanmaan hyvinvointialueen aluevaltuusto hyväksyi 6.11.2023 pelastustoimen palvelutasopäätöksen vuosille 2024–2026, jossa määritellään myös turvallisuusviestinnän palvelutaso. Aluevaltuusto päätti turvallisuusviestinnän osalta: ”turvallisuusviestinnän palveluja tuotetaan riskianalyysin perusteella, erillisen vuosittain päivitettävän turvallisuusviestintäsuunnitelman mukaisesti. Päätettävä turvallisuusviestintäsuunnitelma pohjautuu pelastustoimen turvallisuusviestinnän kansalliseen strategiaan”.

Tämä turvallisuusviestintäsuunnitelma ohjaa turvallisuusviestinnän toteuttamista. Suunnitelmassa kuvataan turvallisuusviestinnän kohderyhmät, turvallisuusviestintäkanavat ja -tapahtumat, vuosittaiset turvallisuusviestinnän painopisteet ja vuosikello sekä turvallisuusviestinnän toteuttamisvastuut. Turvallisuusviestintäsuunnitelman laadinnasta ja tavoitteiden seurannasta vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

Suunnitelma laaditaan onnettomuuksien ehkäisyn ja siviilivalmiuden toimialueen pelastuspäällikön ohjauksessa kyseisen toimialueen vastatessa pelastuspalveluille kuuluvasta ohjauksesta,

neuvonnasta ja turvallisuusviestinnästä. Turvallisuusviestintäsuunnitelman hyväksyy pelastusjohtaja.

Tampereella 20.5.2024

Mika Kontio
Pelastusjohtaja

Teemu-Taavetti Toivonen
Pelastuspäällikkö

2. TURVALLISUUSVIESTINNÄN TOTEUTTAMINEN

Turvallisuusviestinnästä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue, mihin kuuluu turvallisuusviestinnän ohjaus, koordinointi, suunnittelu sekä kehittäminen. Alakappaleissa on määritelty vastuita tehtäväkohtaisesti. Turvallisuusviestintä jaetaan turvallisuuskoulutukseen, turvallisuusneuvontaan sekä turvallisuusvuorovaikutukseen.

Turvallisuusviestinnän roolin tärkeyttä kaikkien työntekijöiden työnkuvassa korostetaan, painottaen yhteistyön tärkeyttä eri vastuualueiden välillä. Viestinnän toteuttamisessa tehdään aktiivista yhteistyötä myös hyvinvointialueen eri toimijoiden kanssa. Ensihoidon viestinnässä tutkitaan mahdollisuutta viestintäyhteistyöhön muiden YTA-alueen (yhteistoiminta-alue) toimijoiden kanssa (Kanta-Häme, Etelä-Pohjanmaa). Turvallisuusviestinnässä itse viestin muokkaamisessa ja viestikanavan valinnassa päärooli on viestinnän asiantuntijalla, mutta sisältö ja substanssiosaaminen viestin sisällöstä voi tulla muilta toimijoilta.

Vaikuttavan ja todenmukaisen turvallisuusviestinnän perustana on hyvä yhteistyö eri toimialueiden ja sidosryhmien välillä sekä suunnitelmallisuus. Eri tehtävissä toimivien pelastuspalveluiden työntekijöiden roolia turvallisuusviestinnän asiantuntijana tulisi korostaa ja kannustaa työntekijöitä tuomaan omaa osaamistaan esille. Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue pyrkii myös kehittämään sisäistä viestintää eri toimialueiden välillä turvallisuusviestintään liittyvien tarpeiden selvittämiseksi. Viestinnässä huomioidaan myös reaktiivisuus.

2.1 Turvallisuuskoulutus

Turvallisuuskoulutus tähtää etenkin tulipalojen ja muiden onnettomuuksien ehkäisemiseen. Se myös ohjaa oikeaan toimintaan tulipalon, muun onnettomuuden tai esimerkiksi sairaskohtauksen sattuessa. Turvallisuuskoulutus on aina tavoitteellista ja suunnitelmallista, mikä erottaa sen turvallisuusneuvonnasta ja muusta satunnaisesta turvallisuuteen ohjaamisesta.

Toteutustapana turvallisuuskoulutuksessa voi olla luento (verkko- tai lähiopetus) tai esimerkiksi käytännön harjoittelu. Lisäksi voidaan antaa ohjeistusta turvallisuuskävelyn tai poistumisharjoituksen pitämiseen. Pelastuspalveluiden kouluttajat suorittavat turvallisuuskouluttajan peruskurssin Moodle-oppimisympäristössä.

Turvallisuusviestinnän ja tiedotuksen vastuualue vastaa turvallisuuskoulutusmateriaalin ajantasaisuudesta sekä hallinnassaan olevan alkusammutuskoulutuskaluston määräaikaishuolloista sekä ylläpidosta; muun alkusammutuskaluston (paloasemilla oleva koulutuskalusto) huolloista vastaavat aluepalomestarit. Käytönjälkeisestä huollosta vastaa aina kyseisen koulutuksen kouluttaja. Ensihoitopalveluiden toimialue vastaa osaltaan ensihoitoon liittyvästä koulutuksesta sekä siihen liittyvästä kalustosta.

Osa turvallisuuskoulutuksista on tarjolla pelastuslaitoksen verkkosivuilla olevalla koulutustarjottimella, jonka ylläpidosta vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Turvallisuuskoulutusten yhteissähköpostia hallinnoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

2.1.1. Lapset ja nuoret

Tulikettu-turvallisuuskoulutuksessa koulutetaan vuosittain kaikki pirkanmaalaiset esikoululaiset sekä 2.-, 6.- ja 8.-luokkien oppilaat. Koordinoinnista, opetusmateriaalien ajantasaisuudesta, oppilaitosyhteistyöstä sekä oppilaille jaettavan materiaalin ylläpidosta vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Tulikettu-turvallisuuskoulutusten toteuttamisesta oppilaitoksissa vastaa pelastustoiminnan toimialue. Toimialue vastaa koulutusten koordinoinnista ja niiden sopimisesta oppilaitosten kanssa sekä oppilaille jaettavan materiaalin riittävydestä paloasemilla.

NouHätä-kampanja on yläluokkien valtakunnallinen pelastustaitokampanja. Kampanja lisää nuorten valmiuksia ennakoida ja estää vaaratilanteita sekä antaa taitoja toimia onnettomuustilanteissa oikein. Kaikille Pirkanmaan 8.-luokan oppilaille tarjotaan mahdollisuus osallistua valtakunnalliseen kampanjaan (toteutetaan Tulikettu-koulutuksen yhteydessä). Kampanjan koordinoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Toteutukseen osallistuvat myös kehittämispalveluiden vastuualue sekä pelastustoiminnan toimialue.

Punainen liitu -liikenneturvallisuuskampanjalla pyritään vaikuttamaan nuorten liikennekäyttäytymiseen moniviranomaisyhteistyönä pelastuslaitosten koordinoimissa toiminta. Kampanjassa kohderyhmänä ovat 2. asteen opiskelijat, joille esitetään valtakunnallisen konseptin mukainen esitys. Tilaisuuksien koordinoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

Kids Save Lives -mallia hyödynnetään peruselvytysosaamisen sekä hätätilanteissa toimimisen opettamiseksi kouluissa ja tapahtumissa. Malli sisältää valmiit materiaalit opettajien kouluttamiseksi opettamaan peruselvytystä omille oppilailleen. Koulutusta voidaan antaa myös suoraan oppilaille esimerkiksi Vaikuta! -päivillä.

Tulipysäkki on toimintamalli, jossa puututaan lasten ja nuorten luvattomaan tulenkäsittelyyn. Pelastuslaitos osallistuu tarvittaessa Tulipysäkki-interventioihin sosiaaliviranomaisten sekä poliisin kanssa. Koordinoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Tulipysäkki-toimintamallia kehitetään, lisäten yhteistyötä poliisin, sosiaalityön ja koulujen kanssa. Toimintamallia voidaan hyödyntää ennaltaehkäisevästi, esimerkiksi kohdistuen asiaan liittyviä luentoja kouluille, joissa tulenkäsittely ja luvaton sytyttely on noussut ongelmaksi. Toiminta toteutetaan yhteistyössä pelastustoiminnan toimialueen kanssa.

Yksi tapa hyödyntää toimintamallia ovat poliisin ja sosiaalitoimen kanssa tehtävät interventiot, joissa sytyttelyistä kiinnijäänyt nuori otetaan interventioon ja tämän toimintaan pyritään vaikuttamaan. Toimintamallissa tärkeän kohderyhmän eli nuorten käyttäytymiseen voidaan puuttua ehkäisevästi.

Tulipysäkkitoiminnassa on mahdollista toimia myös riskiperusteisesti ja reaktiivisesti. Heräte Tulipysäkkiin liittyvään viestintään voi tulla sosiaalisesta mediasta, valvontatyöstä, pelastustyön havainnoista tai eri viranomaisilta. Eri pelastuslaitoksilla on valmiita käytäntöjä ja materiaaleja valmiina hyödynnettäväksi omassa toiminnassa.

2.1.2. Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstö

Pirkanmaan hyvinvointialueen koko henkilöstön tulee suorittaa paloturvallisuuskoulutus viiden vuoden välein. Hyvinvointialueen turvallisuusorganisaatio vastaa henkilöstön turvallisuuskoulutusten koordinoinnista. Paloturvallisuuskoulutukseen kuuluvat sähköisellä alustalla suoritettava teoriaosuus ja luentotalenne sekä alkusammutusharjoitus. Ostopalveluja tuottavien organisaatioiden henkilökunta ei kuulu turvallisuuskoulutusten kohderyhmään. Pelastuspalvelut osallistuu Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstön paloturvallisuuskoulutuksiin tukemalla turvallisuusorganisaatiota henkilöstön koulutuksessa.

Pelastuspalveluiden sisäistä toimintaa paloturvallisuuskoulutusten osalta koordinoi ja toteuttaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Tähän kuuluvat turvallisuuskouluttajien kouluttaminen, teoriamateriaalien ja luentotalenteiden tuottaminen sekä alkusammutuskoulutuskaluston ylläpito ja logistiikka. Käytönjälkeinen huolto kuuluu turvallisuuskoulutuksen kouluttajalle. Elvytyskoulutusten ja ensihoidon suuronnettomuuskoulutusten osalta toimintaa koordinoi ensihoitopalveluiden toimialue.

2.1.3. Maahanmuuttajat ja turvapaikanhakijat

Kohderyhmälle viestintä ja sen tavoittaminen on tunnistettu haastavaksi myös valtakunnallisella tasolla. Pelastuspalveluiden viestintä osallistuu aiheen tiimoilta tehtävään kehitystyöhön valtakunnallisissa verkostoissa. Eri kulttuureista tulevalle väestölle suunnatussa viestinnässä hyödynnetään valtakunnallisesti laadittuja materiaaleja ja käytäntöjä. Viestinnän kokonaisvaltaisessa suunnittelussa tulee ottaa huomioon myös ensihoitopalvelun erityistarpeet koskien eri kulttuureista tulevien asiakkaiden kohtaamista.

2.2 Asumisen paloturvallisuus

Pelastuslaitoksen verkkosivuilla on saatavilla kotona asumisen paloturvallisuuteen liittyviä luentotalenteita. Painopiste on ikäihmisten asumisen turvallisuuden kehittämisessä. Koulutuksia koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Asumisen paloturvallisuuden parantamiseksi toteutetaan myös riskiperusteisesti kohdennettuja koulutustilaisuuksia. Tällaisilla koulutuksilla pyritään suorittamaan vaikuttavaa ja kohdennettua turvallisuuskoulutusta.

Esimerkkinä tällaisesta toimintamallista on asuntopalon jälkeen taloyhtiön asukkaille järjestetty koulutus. Aloite koulutuksen järjestämiseen tuli sosiaalityön kriisipalveluista. Pelastusviranomaiset pystyivät vastaamaan kohdennetusti asukkaiden tulipalosta nousseisiin kysymyksiin sekä neuvomaan, miten asukas voi toimia vastaavassa tilanteessa turvallisesti.

2.3 Muut turvallisuuskoulutukset

Pelastuspalvelut toteuttaa turvallisuuskoulutuksia riskiperusteisesti arvioiden myös sellaisille kohderyhmille, jotka vastaavat osana työtehtäviään muiden henkilöiden turvallisuudesta. Kohderyhmiä ovat esimerkiksi varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen henkilökunta, lastenkotien ja rangaistuslaitosten henkilökunta sekä ikääntyneiden henkilöiden ja erityisryhmien kanssa työskentelevät henkilöt.

Näille kohderyhmille turvallisuuskoulutusta tarjotaan ensisijaisesti verkkotallenteina. Erityistilanteissa ja riskiperusteisesti arvioituna turvallisuuskoulutus voidaan järjestää myös paikan päällä (luento, turvallisuuskävely ja alkusammutusharjoitus). Tällainen erityistilanne on esimerkiksi uusien toimitilojen käyttöönotto, toimipisteessä tapahtunut tulipalo tai läheltä piti -tilanne.

Toimintaa koordinoi turvallisuusviestinnän ja tiedotuksen vastuualue. Turvallisuuskoulutuksia muille kohderyhmille toteuttavat eri toimialueet omien vastuualueidensa mukaisesti. Pyynnöstä turvallisuusaiheisia luentoja voidaan myös toteuttaa eri yhteistyötahoille. Näitä luentoja toteuttavat onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan vastuualue.

2.4 Turvallisuusvuorovaikutus

Turvallisuusvuorovaikutus tarkoittaa ihmisten kohtaamista joko kasvokkain tai virtuaalisesti. Vuorovaikutuksen kautta pyritään vaikuttamaan turvallisuusasenteisiin sekä ihmisten turvallisuustietoihin ja -taitoihin. Kasvokkaisia kohtaamisia tapahtuu esimerkiksi yleisötapahtumissa, paloasemavierailuilla, palomuseossa tai kampanjoiden aikana. Virtuaalisia kohtaamisia tapahtuu esimerkiksi sosiaalisen median kanavilla.

Turvallisuusvuorovaikutus on tavoitteellista ja suunnitelmallista. Viestinnän sisältö rakentuu turvallisuusviestinnän painopisteistä (ks. kappale 5), sisäministeriön viestintäsuosituksista, ensihoitopalveluun kuuluvista turvallisuussisällöistä, pelastusalan ja ensihoitoalan esittelystä, vuosittain toistuvista kampanjoista, teemapäivistä ja juhlapyhistä sekä eri vuodenaikoihin liittyvistä turvallisuusteemoista (Liite 1).

2.5 Yleisötapahtumat ja -tilaisuudet

Turvallisuusviestintää toteutetaan yleisötapahtumissa. Tapahtumissa voidaan jakaa erilaista turvallisuuteen liittyvää materiaalia, kuten esitteitä ja oppaita. Yleisöä voidaan myös osallistaa erilaisilla kyselyillä, arvunnoilla ja peleillä. Tapahtumien avulla lisätään alan tunnettuutta ja toteutetaan rekrytointiviestintää.

Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue koordinoi yleisötapahtumien järjestelyjä, suunnittelee kunkin tapahtuman turvallisuusviestinnän sisällön sekä vastaa jakomateriaaleista. Yleisötapahtumien toteuttamiseen osallistuvat kaikki toimialueet.

2.6 Sosiaalinen media, verkkosivut ja mediaviestintä

Turvallisuusviestinnän yksi merkittävimmistä viestintäkanavista on sosiaalinen media. Tämän lisäksi turvallisuudesta viestitään verkkosivuilla ja mediatiedotteiden avulla. Someviestinnän käytännön toteutuksessa hyödynnetään turvallisuusviestinnän vuosikelloa (Liite 1). Julkaisuihin sisällytetään turvallisuusviestinnän painopisteiden mukaisia aiheita.

Turvallisuusviestinnässä hyödynnetään myös onnettomuuksien ehkäisyn ja valvonnan toimialueen vuosikelloa. Yhteistyötä lisätään ja valvontatyötä tekevää henkilöstöä sitoutetaan viestinnän toteuttamiseen. Työntekijöitä kannustetaan osallistumaan viestintään aktiivisesti tuomalla esille

oman työn kautta esiin nousevia aiheita. Lisäksi työntekijöitä kannustetaan viestimään oman asiantuntijuutensa kautta turvallisuusviestinnän sisällöistä pelastuspalveluiden eri somekanavissa.

Sosiaalisen median, verkkosivujen ja mediaviestinnän kautta tapahtuvasta turvallisuusviestinnästä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Kaikki toimialueet osallistuvat viestinnän toteuttamiseen oman asiantuntemuksensa pohjalta. Sosiaalinen media on pääkanava myös toiminnan esittelylle ja eri toimintamuodoista tiedottamiselle. Viestinnässä pyritään esittelemään kaikkien toimintayksiköiden toimintaa.

2.7 Pelastustoimen ja ensihoidon esittelyt ja Tampereen palomuseo

Paloasemille otetaan vierailuryhmiä ennen kaikkea turvallisuusviestinnällisistä lähtökohdista. Vierailujen tarkoituksena on esitellä pelastustoimen sekä ensihoitopalvelun toimintaa, mutta jokaiseen vierailuun tulee sisällyttää aina myös turvallisuusviestinnän osuus. Paloasemavierailut toimivat osana pelastustoimen turvallisuusviestintää ja ensihoitopalvelun neuvontatehtävää. Paloasemavierailujen yhteydessä tulee huomioida tilaturvallisuus.

Pelastuslaitoksen verkkosivuilla on vierailupyyntölomake, jonka avulla ryhmät voivat tiedustella vierailua paloasemille ja/tai palomuseoon. Vierailupyyntöjen hallinnoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Keskuspaloasemalla sijaitseva Tampereen palomuseo on osa turvallisuusviestintää. Palomuseon kehittämisestä ja toteutettavan turvallisuusviestinnän sisällöstä vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue.

Keskuspaloaseman ja palomuseon esittelyitä toteuttavat turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue, kehittämispalveluiden vastuualue ja pelastustoiminnan toimialue. Muille kuin Keskuspaloasemalle kohdistuvat vierailupyynnöt välitetään kunkin paloaseman aluepalomestarille.

2.8 Turvallisuusneuvonta

Turvallisuusneuvonta kuuluu jokaisen työntekijän toimenkuvaan. Neuvontaa annetaan ihmisten ottaessa yhteyttä tai kohdattaessa ihmisiä kasvokkain tai sosiaalisessa mediassa. Yleistä neuvontaa varten on käytössä päivystävän palotarkastajan puhelinpalvelu arkisin kello 9.00–11.00 ja 12.00–15.00. Palotarkastajat vastaavat myös yhteisen neuvontasähköpostin käyttämisestä. Virka-ajan ulkopuolella ohjausta ja neuvontaa antaa tarvittaessa pelastuslaitoksen tilanne- ja johtokeskus.

Turvallisuusviestintää hyödynnetään myös vapaa-ajan asuntojen paloturvallisuuden parantamisessa ja ylläpitämisessä. Vapaa-ajan asuntoihin toimitetaan 10 vuoden välein paloturvallisuusopas, jonka avulla omistajaa tai haltijaa pyydetään tarkistamaan oman asunnon turvallisuustaso omatoimisesti oppaan tarkistuslistan mukaisesti.

Pelastuslaitoksen roolia turvallisuuteen liittyvissä asiantuntijatehtävissä on pidettävä aktiivisesti esillä koko hyvinvointialueella. Esimerkiksi väestökehityksen ja lakimuutoksen vuoksi on havaittavissa suuntaus, jossa ikääntyneiden ihmisten kotona asuminen tulee kasvamaan huomattavasti. Hyvinvointialueen toimijoiden suunnitellessa toimintaansa, on pelastuspalveluiden tarpeen nostaa esille turvallisuuteen liittyviä näkökulmia ja säädöksiä sekä antaa niissä tarvittavaa neuvontaa.

3. TURVALLISUUSVIESTINNÄN TAVOITTEET

Pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän tavoitteet toimintavuosille 2024–2026 on määritelty palvelutasopäätöksessä. Tavoitteet ovat linjassa pelastustoimen valtakunnallisten viestinnän linjausten kanssa.

Turvallisuusviestintä on monikanavaista ja se hyödyntää nykyaikaisia viestintäkanavia, huomioiden eri kohderyhmien tavoitettavuuden eri kanavilla. Sisällöissä huomioidaan vastaanottajan ikätaso erityisesti sisällön laajuuden ja ymmärrettävyyden osalta. Viestintä pyrkii myös vastaamaan ennakoiden mahdollisten poikkeusolojen, kriisien ja yhteiskunnan häiriötilanteiden aiheuttamaan kasvaneeseen tiedonsaantiin.

Turvallisuusviestinnän laadulliset tavoitteet ovat vuorovaikutteisuus, ajantasaisuus, vaikuttavuus, vastuullisuus, saavutettavuus, vaikuttavuus ja osallistavuus.

Turvallisuusviestinnän määrällisenä tavoitteena palvelutasopäätöksen mukaisesti on tavoittaa vuoden aikana 15 % Pirkanmaan väkiluvusta (noin 81 000 henkilöä). Tämä saavutetaan seuraavilla alatavoitteilla:

- Tulikettu-turvallisuuskoulutus, 22 000 henkilöä
- Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstön koulutukset, 1 000 henkilöä
- Muut turvallisuuskoulutukset (koulutustarjotin), 2 000
- Yleisötapahtumat, 20 000 henkilöä
- Pelastustoimen esittelyt, 1 000
- Verkkoviestinnän kautta tapahtunut vuorovaikutus, 35 000
- Turvallisuusneuvonta (päivystävä palotarkastaja), 3 000

Lisäksi turvallisuusviestintään kuuluu mediayhteistyö (mm. tiedotteet), joiden tavoitavuus vaihtelee.

3.1 Toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2024

- 112-päivä (11.2.2024). Ideaparkissa järjestettävä yleisötilaisuus.
- Tampereen palomuseo on avoinna tapahtumien yhteydessä. Resurssien mahdollistaessa museota voidaan pitää myös auki muina erikseen määriteltyinä ajankohtina.
- K50-messut (9.3.2024). Tapahtumaan osallistutaan yhdessä hyvinvointialueen keskitettyjen viestintäpalvelujen kanssa yhteisellä messuosastolla.
- Hyvin toimineet kansalaiset. Kutsuvierastilaisuus, jossa palkitaan edellisenä vuonna onnettomuuksissa ansiokkaasti toimineita henkilöitä. Tavoitteena on tuoda esille kansalaisten tärkeää roolia onnettomuuden ensi hetkinä ennen ammattilaisten saapumista paikalle. Palkittavien henkilöiden esimerkitapaukset välittyvät median ja omien somekanavien kautta kansalaisille, mikä rohkaisee myös muita auttamaan onnettomuustilanteissa.

- Tampereen päivä (29.9.2024). Tampereen keskuspaloasemalla sekä Hervannan paloasemalla on avoimet ovet. Myös Tampereen palomuseo on avoinna. Tapahtumassa on mukana myös kolmannen sektorin turvallisuustoimijoita.
- Päivä paloasemalla (toukokuu ja marraskuu). Tapahtuma on koko perheen paloturvallisuustapahtuma osana paloturvallisuusviikkoa. Tapahtumaan osallistuvien sopimuspalokuntien paloasemilla on avoimet ovet.
- Paloturvallisuusviikko (marraskuu).
- Sairaalavierailu Taysin lastenosastolle (syksy 2024). Vierailulla viedään paloturvallisuusviikon sisältöjä niille lapsille, jotka eivät pääse osallistumaan Päivä paloasemalla -tapahtumiin.
  - Paloasemavierailu lapsille yhteistyössä Tampereen Lastenklinikan Tuki ry:n kanssa (kesä 2024)
- Punainen liitu -turvallisuuskoulutustilaisuus. Kampanjaan liittyen on käynnissä valtakunnallinen kehitystyö. Pirkanmaan liikenneturvallisuustyöryhmän tavoitteena on järjestää Punainen liitu -tapahtuma toukokuussa 2025 Tampereella.
- Vaikuta! -päivät (maalis-huhtikuu). Tampereen 4. ja 9. -luokkalaisille suunnatuilla Vaikuta! -päivillä kohdataan yli tuhat peruskoululaista, joille rastikoulutetaan Kids Save Lives -mallin mukaisesti peruselvytystä ja hätätilanteissa toimimista.

Mahdollisuuksien mukaan osallistutaan myös muihin tapahtumiin. Etenkin kesäisin Pirkanmaalla on paljon kesätapahtumia, joihin sopimuspalokunnat osallistuvat laajasti.

4. TURVALLISUUSVIESTINNÄN RAPORTOINTI JA SEURANTA

Turvallisuusviestintä tilastoidaan pelastustoimen Pronto-tilastojärjestelmään lukuun ottamatta sosiaalista mediaa, jonka tilastoinnissa käytetään siihen tarkoitettua hallinta- ja analyysiohjelmaa. Laadullisia tavoitteita seurataan osana yleistä viestinnän seurantaa ja raportointia. Pronto-kirjauksesta vastaa jokaisen koulutuksen, tapahtuman tai tilaisuuden vastuhenkilö.

Turvallisuusviestinnän toteuman seurannasta ja raportoinnista vastaa turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue. Turvallisuusviestinnän tilastot raportoidaan onnettomuuksien ehkäisyn ja siviilivalmiuden toimialueen johtoryhmälle osavuosisikastausten yhteydessä.

5. VALMIUSSUUNNITELMA

Turvallisuusviestinnän ja tiedottamisen vastuualue osallistuu organisaation valmiussuunnitteluun ja valmiussuunnitelman päivittämiseen. Samassa yhteydessä päivitetään myös Pelastuslaitoksen väestönsuojelusuunnitelma. Osana valmiussuunnittelua kehitetään myös poikkeusoloissa

sovellettavia viestintäkäytäntöjä, kriisiviestinnän toimintamalleja sekä valmiutta vastata poikkeuksellisiin tilanteisiin yhtenäisen toimintamallin mukaan.

Osana tätä työtä pyritään tunnistamaan ja kartoittamaan tarkemmin turvallisuusviestinnän eri kohderyhmiä, joiden tavoittaminen voi olla erityisen tarpeellista tai haastavaa poikkeusoloissa. Työssä on tunnistettava myös vaihtoehtoisia viestintäkanavia kansalaisten tavoittamiseksi sekä suunniteltava tarpeellisia varautumistoimia tilanteita varten, jossa kaikki totut viestintäkanavat eivät ole käytettävissä. Varautumisen näkökulmasta kartoitetaan myös tarvittavia ennakkotiedottamisen toimia, kuten esimerkiksi väestönsuojien valmiuden ja käyttöönoton osalta. Näiden toimien suunnittelu tulee ottaa osaksi arjen työtä, jotta varautumisen toteuttamisessa voidaan hyödyntää mahdollisimman tehokkaasti olemassa olevia kanavia ja tavoittamiskeinoja.

6. TURVALLISUUSVIESTINNÄN PAINOPISTEET JA KEHITTÄMINEN

Turvallisuusviestinnän painopisteet muodostuvat pelastustoimen osalta pelastustoimen valtakunnallisten strategisten tavoitteiden mukaisesti. Painopisteitä muodostuu myös havaituista turvallisuuspuutteista esimerkiksi palontutkinnan tuloksena.

Ensimmäisenä painopisteenä on asumisen paloturvallisuus, sillä onnettomuuksia tapahtuu eniten juuri kodeissa. Lisäksi painotetaan kansalaisten omatoimisen varautumisen vahvistamista, tavoitteena onnettomuuksien ehkäisy ja niiden seurannaisvaikutusten vähentäminen kaikissa ikäryhmissä. Tähän liittyen painopisteenä ovat sisällöt, jotka tukevat tavoitetta vähentää palokuolemia, henkilövahinkoja ja aineellisia vahinkoja. Turvallisuusviestinnän kohteeksi nostetaan myös palontutkinnan tuloksista johdettujen sisältöjen laadullinen kehittäminen sekä oikeiden kohderyhmien paikantaminen.

Ensihoidon näkökulmasta keskeisinä tavoitteina ovat neuvonta sekä tiedottaminen ensihoitopalvelulle kuuluvista asioista. Painopisteinä ovat esimerkiksi suur tapahtumat sekä ensihoidon kehitystoimet, jotka liittyvät kansalaisille tarjottavaan palveluun. Yhteisenä tavoitteena on kansalaisten turvallisuuden tunteen lisääminen, joka on myös Pirkanmaan hyvinvointialueen strateginen tavoite.

Turvallisuusviestintää kehitetään vuonna 2024 entistä enemmän digitaalisin keinoin toteutettuun viestintään. Digitaalisesti toteutettu turvallisuusviestintä lisää sen saatavuutta ja tarjontaa.

- Jatketaan sosiaalisessa mediassa tapahtuvaa videoviestintää.
- Päivystävän palotarkastajan tehtävänkuvassa pilotoidaan chat-palvelua, heti kun se on Sisäministeriön pelastustoimi.fi -alustan osalta teknisesti mahdollista.

Muita turvallisuusviestinnän kehittämistoimia:

- Palontutkinnassa esille nousseita asioita nostetaan osaksi turvallisuusviestintää.
- Medialle järjestetään tapaaminen, jossa selvennetään uuden organisaation rakennetta sekä esitellään eri toimialueiden toimintaa

- Suuriin yleisötapahtumiin liittyvää turvallisuusviestintää kehitetään yhteistyössä ensihoitopalveluiden kanssa.
- Sisäisen turvallisuusviestinnän roolia pyritään tarkentamaan. Tuodaan iDiD-kanavaan kuukausittain vaihtuva tietoisku työturvallisuusnäkökohdista, esimerkiksi uhka- ja väkivaltatilanteista sekä tapaturmien ehkäisystä.
- Onnettomuuskehityksen seurannasta nousevia tietoja hyödynnetään viestinnässä.
- Ensihoitopalveluiden hallinnoimista julkisilla paikoilla sijaitsevista AED-laitteista tiedottamista lisätään yhteistyössä hyvinvointialueen viestinnän kanssa.
- Hyvinvointialueen oman henkilöstön turvallisuuskoulutusten ja ensiapu/elvytyskoulutusten kehittämistä jatketaan.
- Tutkitaan mahdollisuuksia myös tarinallistettuun viestintään esimerkiksi viestimällä onnistuneista tehtävistä ja valvontatoimista.
- Päivystävän palotarkastajan turvallisuusneuvontapalvelua lisätään siten, että päivystävä palotarkastaja palvelee vuoden 2024 alusta arkisin kello 9.00–11.00 ja 12.00–15.00.
- Pelastuspalveluiden viestinnässä otetaan käyttöön STT Info -tiedotepalvelu.
- Organisaatioon liittyvistä tutkimuksista ja hankkeista tehtävää viestintää kehitetään. Tutkimuksista tehtävän viestinnän kokonaisuus selvitetään hyvinvointialueen tasolla. Tavoitteena on löytää tutkimuksista viestimiselle tarkoituksenmukainen viestintäkanava.
- Valvontakäynneillä havaittuja turvallisuuspuutteita hyödynnetään turvallisuusviestinnässä.
- Eri viranomaisten ja sidosryhmien kanssa tehtävää yhteistyötä jatketaan.
- Pelastuspalveluiden sometiimi-toiminta käynnistetään uudelleen vuoden 2024 aikana.
- Valmistellaan Pirkanmaan hyvinvointialueen henkilöstölle suunnattua asumisturvallisuuteen liittyvää koulutusta. Suunnittelutyö on aloitettu yhdessä hyvinvointialueen ikäihmisten palvelujen toimialueen työntekijöiden kanssa. Ensisijaisena tavoitteena on kouluttaa kotiin tarjottavien palveluiden toteuttajia suorittamaan pelastuslain velvoittama ilmoitus riskikohteista. Toissijaisena tavoitteena on kehittää koulutukseen toimintamalli, jossa hyödynnetään palvelutarpeen arvioinnissa käytettävää mittaristoa paloriski-ilmoituksen laukaisevana tekijänä.

7. LIITTEET

7.1 Liite 1: Turvallisuusviestinnän vuosikello

